

Palestina

foto: Tineke D'haese

Oxfam
Wereldwinkels

> **Handel, uit respect.**

oww.be

Het afvullen van olijfolie bij onze partner PARC - foto: Tineke D'haese

Door eerlijke handel ijveren voor vrede

> Sinds 1992 importeert Oxfam-Wereldwinkels producten vanuit de bezette Palestijnse Gebieden. Dat is niet vanzelfsprekend. Kwaliteitsproblemen, stockbreuken en late leveringen, deels te wijten aan Israëlische obstructies bij de uitvoer, typeren onze handelsrelatie met Palestina.

Toch blijven we kiezen voor een duurzaam partnerschap met onze Palestijnse partnerorganisaties. We geloven dat een stabiele handelsrelatie de motor kan zijn voor de heropleving van de Palestijnse samenleving. We willen via eerlijke handel, samen met onze partners, streven naar een duurzame en rechtvaardige vrede in de regio.

foto: Carlos Delefortrie

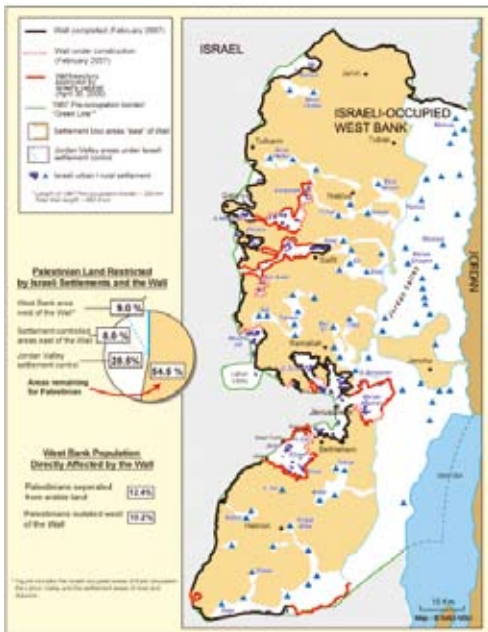
De Israëlische bezetting van Palestina

➤ Al meer dan 40 jaar voert Israël een politiek van bezetting en onderdrukking. Ondanks verschillende conventies van de Verenigde Naties en veroordelingen door het Internationaal Gerechtshof is Israël al die tijd doorgegaan met de confiscatie van Palestijnse landbouwgronden en waterbronnen en met de bouw van joodse nederzettingen in Palestijns gebied. Het Israëlische leger drukt het verzet van de Palestijnen genadeloos de kop in. Intimidaties, arrestaties en standrechtelijke executies zijn schering en inslag.

Openluchtgevangenis

In juni 2002 begon de Israëlische regering met de bouw van de zogenaamde 'apartheidsmuur'. Naar eigen zeggen is de muur "een veiligheidshek" om aanslagen van Palestijnse groeperingen tegen te houden. Een geloofwaardig argument, indien de muur het traject van de 'groene lijn', de demarcatielijn die sinds 1967 de grens tussen Palestina en Israël aanduidt, zou volgen. De muur volgt echter zijn eigen grillige weg, vooral in de Palestijnse gebieden. Het Internationaal Gerechtshof van Den Haag noemt de muur "een sluipende annexatie". De Verenigde Naties steunen deze uitspraak.

De muur, de talloze checkpoints en het netwerk van verbindingswegen tussen de Israëlische nederzettingen maken van Palestina een openluchtgevangenis. Ze beperken de bewegingsvrijheid van de Palestijnen en beknotten hun recht op werk, onderwijs, eigendom, zelfbeschikking. De humanitaire gevolgen van de afgrenzing van de Palestijnse gebieden door Israël zijn niet te overzien: een meerderheid van de Palestijnen is werkloos, de meeste Palestijnen leven onder de armoedegrens van twee dollar per dag.

Israel's Wall and Settlements (Colonies)
PLO, Negotiations Affairs Department,
februari 2007

Hoe Palestina steeds kleiner werd

■ 1917

De Balfour-verklaring belooft de joden een 'Nationaal Tehuis' en zorgt voor een eerste migratiegolf naar Palestina onder de leuze 'Een land zonder volk voor een volk zonder land'.

■ 1947

Londen trekt zich terug uit haar mandaatgebied Palestina. De Verenigde Naties verdelen Palestina in een joodse (56% van het oorspronkelijke gebied) en een Arabische staat (44%). De hoofdstad Jeruzalem krijgt een internationaal statuut.

■ 15 mei 1948

David Ben Gourion roept de staat Israël uit: 78% van het oorspronkelijke Palestijnse grondgebied wordt ingepalmd. De Palestijnen verliezen er hun land, rechten en identiteit.

■ 1948-1949

Oorlog tussen Israël en de naburige Arabische legers: "nakba" (of 'catastrofe') voor de Palestijnen. Honderdduizenden Palestijnen worden verjaagd.

■ 1967

Israël voert de Zesdaagse oorlog en verovert de rest van Palestina. Vanaf dat moment spreekt men van de Westelijke Jordaanoever en de Gazastrook als "bezette gebieden".

foto: Tineke D'haese

■ **1987 - 1993**

De eerste intifada ('stenenoorlog'). De Palestijnen komen in opstand.

■ **1993**

De Palestijnse leider Yasser Arafat en de Israëlische premier Yitzhak Rabin ondertekenen de Oslo-akkoorden. De Palestijnen doen grote toegevingen.

■ **september 2000**

De Palestijnse frustratie over de mislukking van 'Oslo' ontketent de tweede intifada.

■ **juni 2002**

De Israëlische regering begint met de bouw van de apartheidsmuur. In juli 2004 stelt het Internationaal Gerechtshof in Den Haag dat de muur illegaal is.

■ **november 2004**

Yasser Arafat, de historische leider van de Palestijnen, overlijdt. Mahmoud Abbas wordt de nieuwe president van de Palestijnse Autoriteit.

■ **25 januari 2006**

Hamas wint de parlementsverkiezingen in Palestina

■ **juni 2007**

'Burgeroorlog' tussen de Palestijnse partijen Fatah en Hamas.

■ **september 2007**

Israël verklaart de Gazastrook tot "vijandige entiteit" en begint met een totale blokkade.

■ **december 2008 - januari 2009**

Groot Israëlisch offensief in de Gazastrook

De vernietiging van Palestijnse olijfgaarden, "om redenen van veiligheid" - foto: Tineke D'haese

40 jaar bezetting

“Boeren hebben geen afzet meer”

➤ De Palestijnen hebben tijdens de bezetting heel wat vruchtbare gronden verloren aan Israël. Dat proces is, door de uitbreiding van de nederzettingen en de bouw van de muur op Palestijns grondgebied, nog steeds aan de gang. Palestijnse boeren wiens land aan de andere kant van de muur ligt, kunnen hun gronden alleen maar bereiken via zogenaamde 'landbouwpoorten'. “Mijn huis is helemaal omsingeld”, vertelt Dharifa Shareb in het dorp Jayyous. “Ik kan alleen door een poort van en naar mijn huis. De poort wordt bewaakt door Israëlische soldaten. Ze gaat slechts driemaal per dag een kwartier open. Soms komen de soldaten niet. Ik verlies uren met wachten aan die poort.”

Israël controleert de export van Palestijnse landbouwproducten. Geen enkele Palestijnse vrachtwagen is toegelaten op Israëlisch grondgebied. Aan de grensposten moet de Palestijnse oogst op Israëlische vrachtwagens worden overgeladen. Deze verplichte overslag verhoogt de transportkosten en schaadt de versheid van de producten. “Maar de lokale afzetmogelijkheden voor onze producten zijn zo beperkt dat we wel moeten uitvoeren als we niet met grote overschotten willen blijven zitten”, vertellen Palestijnse boeren.

Couscouskreten uit Gaza

➤ In januari 2006 wint Hamas de Palestijnse verkiezingen. Daarop draait de internationale gemeenschap, die eerder Fatah-gezind is, de geldkraan voor de Palestijnse Autoriteit dicht. De Palestijnen gaan een moeilijke periode met veel interne spanningen tegemoet. In juni 2007 neemt Hamas met geweld de Gazastrook over. In september 2007 verklaart Israël de Gazastrook tot "vijandige entiteit". Israël begint een bijna totale blokkade van de strook. Het sluit de grenzen en weigert personen- en goederenverkeer toe te laten. Brandstof voor de elektriciteitscentrale van Gaza wordt niet meer geleverd. De Palestijnen in het gebied kunnen geen kant meer op. Industrie en landbouw vallen stil. Steeds meer mensen worden afhankelijk van voedsel- en noodhulp. In december 2008 en januari 2009 voert Israël een bloedig offensief tegen Gaza met meer dan 1500 doden en massale vernielingen tot gevolg.

Fair trade met de Gazastrook

Sinds de afsluiting van de Gazastrook kunnen de coöperaties van PARC geen couscous meer leveren aan Oxfam-Wereldwinkels. Daardoor zijn honderden mensen hun bron van inkomsten kwijt. PARC heeft ondertussen coöperaties op de Westelijke Jordaanoever getraind om couscous te produceren. Maar zowel PARC als Oxfam-Wereldwinkels blijven ijveren voor het opheffen van de blokkade van de Gazastrook om het werk daar te kunnen heropstarten.

Oxfam-Wereldwinkels importeert naast couscous ook dadels van partner PARC - foto: Tineke D'haese

Salim Abu Ghazaleh - foto: Yel

“Als goede buren samenleven”

Salim Abu Ghazaleh is commercieel verantwoordelijke van PARC, de Palestijnse ngo van wie Oxfam-Wereldwinkels amandelnoten, couscous, za'atar en olijfolie koopt.

“Jeruzalem is al jaren omsingeld door Israël. De Israëli's willen de stad afsnijden van de Westelijke Jordaanoever en de Gazastreek. Ik ken mensen in Oost-Jeruzalem wiens zus in Gaza woont. Maar ze krijgen geen toestemming om elkaar te bezoeken. We leven hier onder de zwaarste bezetting. We strijden voor onze burgerrechten en voor de naleving van de resoluties van de Verenigde Naties. Die resoluties moeten ons helpen onze democratische staat Palestina op de bouwen, met Jeruzalem als onze hoofdstad. We willen dat jullie meer druk zetten op de politici om de VN-resoluties te doen naleven. Eigenlijk vragen we niet meer dan dat. We willen als goede burens met de staat Israël samenleven. We geloven in een betere toekomst zowel voor de Palestijnse als voor de Israëli's kinderen. Als we de bloedige spiraal stoppen waarin de twee volkeren op dit moment leven.”

Helen, couscousproducente in Jericho

“De coöperatie heeft ons leven flink verbeterd”

Het leven is nooit gemakkelijk geweest in Ein El-Sultan, het kleinste vluchtelingenkamp in Palestina, net buiten Jericho. De tweeduizend inwoners werden in de loop der jaren steeds afhankelijker van voedselrantsoenen en andere vormen van internationale hulp. Tot een groep vrouwen vond dat het genoeg was geweest en een couscouscoöperatie oprichtte. Twee jaar later zijn de vrouwen het erover eens: hun levens zijn flink verbeterd sinds ze voor de coöperatie werken.

“Voordien was mijn echtgenoot de enige kostverdiener voor het gezin”, vertelt Helen. “Maar soms had hij werk en dan weer niet. Wat hij verdiende, was onvoldoende om te overleven.” Nu Helen voor een eerlijk en stabiel maandinkomen zorgt, kunnen zij en haar man voldoende geld sparen om eindelijk allerlei werken aan hun huis uit te voeren. Ze konden ook geld lenen om een taxi te kopen. “Zo heeft mijn man voor het eerst in jaren een vaste job”.

Alle vrouwen van Ein El-Sultan vertellen een gelijkaardig verhaal. Ze zijn blij dat ze niet langer afhankelijk zijn van humanitaire hulp, dat ze onafhankelijk zijn, dat ze eindelijk in staat zijn om kansen voor hun kinderen te creëren. Hun zelfvertrouwen is gegroeid, net als hun sociale status.

Couscousproductie bij onze partner PARC - foto: Tineke D'haese

foto: Tineke D'haese

Oxfam-Wereldwinkels in Palestina

➤ Tal van Israëlische 'maatregelen' bemoeilijken de economie in Palestina en onze handel met de Palestijnen: ellenlange wachttijden aan ontelbare controleposten, Israëlische wegen die niet voor Palestijnen toegankelijk zijn, de verplichte overheveling van producten van Palestijnse naar Israëlische vrachtwagens aan de grens, 'veiligheidstaksen'. Daarom opteert Oxfam-Wereldwinkels voor de import van Palestijnse producten met een lange houdbaarheidsstermijn. Wat een contrast met de overvloed aan verse producten uit Israël in onze supermarkten!

Waarom wij eerlijk handelen met Palestina

Voor de ontwikkeling van een soevereine en leefbare staat Palestina is onze ondersteuning van de Palestijnse economie en handel van groot belang. Eerlijke handel garandeert Palestijnse boerenorganisaties een duurzaam partnerschap en een vaste afzetmarkt voor hun producten, zodat ze zich verder kunnen ontwikkelen. Eerlijke handel helpt de Palestijnse boeren om de kwaliteit van hun producten op te krikken. Eerlijke handel is symbool van onze solidariteit met het Palestijnse volk: we laten zien dat we Palestina erkennen als soevereine staat. Eerlijke handel brengt het verhaal van de bezetting via de producten bij de westerse consument

Vier partners

■ **PARC** ('Palestinian Agricultural Relief Committees') biedt hulp, vorming en technische ondersteuning aan boeren in Palestina. PARC is de motor achter tal van economische en sociale projecten in Gaza en op de Westelijke Jordaanoever. PARC voert campagne tegen de muur en onderhoudt heel wat internationale contacten.

■ **UAWC** ('Union of Agricultural Workers Committees') is verantwoordelijk voor verschillende landbouwprojecten, vooral op de Westelijke Jordaanoever. UAWC beschermt Palestijnse gronden tegen inbeslagname en onteigening door Israël. Door training en scholing tracht UAWC de boeren efficiëntere landbouwmethodes bij te brengen en te helpen bij de marketing van hun producten.

■ **Sindyanna of Galilea**

is een vredes- en fairtradeorganisatie in het noorden van Israël. Ze verleent juridische steun aan mensen wiens gronden in beslag werden genomen of ermee bedreigd worden. Ze komt op voor de rechten van de zowat één miljoen 'vergeten' Palestijnen die op Israëliisch grondgebied leven en te maken hebben met verschillende vormen van discriminatie. Maar vooral is Sindyanna of Galilea een organisatie waarin Palestijnen en Israëli's vreedzaam en constructief samenwerken om Palestijnse producten te vermarkten.

■ De organisatie **Smiling Children** investeert in beter onderwijs voor meisjes op de Westelijke Jordaanoever.

Palestijnse producten van eerlijke handel

■ Olijfolie

De teelt en verwerking van olijven is de belangrijkste landbouwactiviteit op de Westelijke Jordaanoever. De olijfboom, symbool voor de Palestijnse 'verbondenheid met de grond', groeit bijna overal; dure meststoffen of irrigatie is niet nodig. Maar de Palestijnse boeren moeten concurreren met de olie van Israëliische boeren, die sterk irrigeren en mechanisch kunnen produceren, en met goedkope, gesubsidieerde olijfolie uit Europa.

4 soorten

- 'extra vierge' (75cl, fles) van PARC
- 'extra vierge' (1l, blik) van Sindyanna of Galilea
- 'extra vierge' (50cl, fles) van Smiling Children / boerengroep in Bidya (ism PARC)
- bio 'extra vierge' (75cl, fles)

■ Amandelen

De producenten van de amandelen wonen in negen dorpen in de buurt van Jenin. Amandelen zijn een welkome aanvulling op de teelt van olijven, aangezien de prijzen en de marktmogelijkheden voor amandelen beter zijn dan voor olijven.

■ Dadels

De dadels komen van een producentengroep in de buurt van Jericho. Om dadels te produceren is veel water nodig. Aangezien Israël het meeste bruikbare water oppompt, blijft er onvoldoende over voor de Palestijnse producenten. De zongedroogde 'medjools' zijn de koningen onder de dadels: groot, zacht en met een gigantische hoeveelheid natuurlijke suikers.

■ Couscous 'Black Maftoul'

De couscous wordt geproduceerd door vrouwengroepen in Jericho. De productie van couscous is erg arbeidsintensief: de vrouwen rollen het mengsel van water, zout en volkorentarwe langzaam in de handen. 'Maftoul' betekent trouwens 'met draaiende handen'.

■ Za'atar

Za'atar is een kruidig mengsel van zout, tijm, sesamzaad en olijfolie. Za'atar geeft een lekker Midden-Oosters tintje aan slaatjes of broodbeleg.

Gevulde dadels

Een hapje voor lekkerbekken, klaar in een handomdraai.

Maak een inkerving over de lengte tot tegen de pit van de dadel. Haal met een mesje de pit eruit en trek de dadel open. Op die manier ontstaat er een holte die je kunt opvullen. Zoetebekken vullen de dadels op met een stukje marsepein, fijnproevers verkiezen een stukje Roquefortkaas. Wie deze smaak te scherp vindt, probeert een vulling van smeùige kruidenkaas.

Oxfam
Wereldwinkels

088-08132 • oww-ed. 06-09 • 100% kringlooppapier
verantw. uitgever: Koen Van Bockstal, Ververijstraat 17, B-9000 Gent.
Niet op de openbare weg gooien aub.